

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒԹԻ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԽՈՐԷՔ ԲԱՆ. ԲԱՆԱԿԱՆԱԵՄՆԵՐ

№ 4

Ե Ր Կ Ո Ւ

Հ Է Ք Ե Ն Թ

Գ ի ն ն է 5 Կ ու լ .

891.995

Ը - 89

Թրփէլիմ
Արագածախ
Նաղեղա՝ Սեմեմ. Գ
1909

Апр.
2-41122

2-41122 10 NOV 2011

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐԻ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԽՈՐԷՆ ՔԱՀ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆՑԻ.

891.995
6-89

№ 4

գրք

Ե Ր Կ Ո Ւ

Հ Ե Ք Ե Ա Թ

ИИБ. № 22627

ԹԻՖԼԻՍ

Արագատիպ «Նաղեժդա» Մեմբեր. գ. № 4

40058-63

ՂԱԶՃԻ ՏՂԱՅ^{*)}

Շատ հին ժամանակ մի որբեայրի կնիկ էր ապրում, որ մի հատիկ մանչ զաւակ ունէր: Տղան շատ խելաւ էր և խեղճ կնիկը ինչ փեշակի էլ տուեց, բանի պէտք չեկաւ. ամեն տեղից փախչում էր, ոչ արհեստ էր ուզում սովորել, ոչ էլ բանի կենալ էր ուզում:

Խեղճ կնիկը տարաւ տուեց դերձակի մօտ որ արհեստ սովորի. դերձակը կարծեց թէ կարող է բան շինել, վերցրեց և ցոյց տալով թէ ինչպէս են շորերը ձևում, նրան մահուդի մի կտոր տուեց և հրամայեց ձևել, իսկ ինքը տուն գնաց: Մինչև վարպետը խանութ կը գար, տղան խանութում եղած-չեղած բոլոր մահուդները կը տրտեց կարծելով թէ բան է շինում: Վարպետն եկաւ:

—Տօ, էդ ի՞նչ ես արել—, ասաց վարպետը բարկացած:

—Դու չասացիր թէ ձևեմ, ես էլ ձևեցի:

—Գնա կորիր, շան լակոտ—, ասաց ուստէն ու դուրս արաւ խանութից: Տղէն տուն եկաւ: Կնիկը զարմացած հարցրեց թէ ի՞նչու է տուն եկել. տղան պատմեց բոլորը: Թշուառ կնիկն էլ բան չասեց ու էլ արհեստի չը տուեց:

^{*)} Սոյն և միւս հէքիաթը ուսանայ բարբառի փոխադրուել և հրատարակելու իրաւունքը ստացել եմ պ. Քերովը: Մասուն-ճեանից, որը մի շարք հէքիաթն է ժողովել Խոտորջրում և ուղարկել Վիեննա հ. Մ. Հաճեանին հրատարակելու:
Ղազճի նշանակում է սագ վաճառող: չ. չ.

Երկուսն էլ քաղցած էին ու տանը հաց չը կար: Տղան մտածեց մի որևէ բան ծախել, որ հաց առնի ու ուտեն:

—Մայրիկ, բեր մի բան տուր, տանեմ ծախեմ, այսօր ուտենք, տեսնենք վաղը ի՞նչ կը լինի:

—Հրէն զազը—, ասաց մայրը,—տար ծախիր:

Տղան զազն առաւ, տարաւ բազարը ծախելու: Նրան ըստ եկաւ թագաւորի վեզիրը, որ ջհուտ էր ու հարցրեց թէ՛ էդ ճնճղուկին ի՞նչ տամ:

—Սա ճնճղուկ է—, պատասխանեց տղան:

—Ճնճղուկ չէ, հապա ի՞նչ է:

Տղան շատ որ դօրեց, մօտը կանգնող մարդիկ ասին «տօ, ի՞նչ ես անում, դա թագաւորի վեզիրն է, խօսքդ քեզ քաշիր, թէ չէ գուխդ կը թռցնէ»: Տղան տեսաւ որ հակառակուելով բան չի գուրս գալ, վերցրեց ու տասը փարայով տուեց վեզիրին՝ զազը ճնճղուկի տեղ ծախեց, բայց մըտքում ասաց. «Կեցիր, ես քու հախիցը կը դամ»:

Խեղճ տղան շուարած տուն գնաց, ձայն ծրուկ տուն չը հանեց, բոշայի շորեր հագաւ ու գնաց վեզիրի տուն ուղորմութիւն ուղելու: Այնտեղ նա լսեց վեզիրի խօսքերը, որ ասում էր ինչ կնոջը. «այս զազը լաւ կեփես, ոսկէ ափսէի վրայ կը դնես, քրման շալով կը ծածկես ու սահաթի եօթին կը զրկես, որ թագաւորի հետ միասին վայելենք»: Տղան էլ տասը փարայ ուղորմութիւն ստացաւ, ուրախ ուրախ վերցրեց ու գուրս թողաւ:

Հէնց որ ժամանակը վրայ հասաւ, տղան

լաւ հագնուած եկաւ ու վեզիրի դրանը կանգնեց ու ասաց կնոջը.

—Աղէն հրամայեց թէ՛ եփած զազը տուէր որ թագաւորին տանեմ:

Վեզիրի կինը կարծելով թէ ճիշտ է ասում, զազը դրեց սինու վրայ, քրման շալով ծածկեց ու տուեց տղին, իսկ նա վերցնելով իր տունը տարաւ, նստեց իր մօրը հետ ու անուշ անուշ կերան:

Մէկէլ օր Գիշերով տղան գնաց թագաւորի սարայ և պատի վրայ մի թուղթ կպցրեց, որի վրայ այսպէս էր գրուած: «Ղազճի եմ, զազճի, տեսակ-տեսակ օյին գիտեմ, պատիկը սա է, մեծը յետոյ կը տեսնէք. դուք զազը ճնճղուկի տեղ էք առնում հա»:

Տղան տուն եկաւ և մօրը հարցրեց թէ իր հայրը հէջ հին ու մին խանութ չի՞ ունեցել: Մայրը ասաց թէ գիտէ, որ շուկայում մի ինչ որ խանութ են ունեցել և թէ գնայ ու տեսնի, կարելի է գտնի: Նա էլ գնաց, ճիշտ որ գտաւ իրենց խանութը, ներս մտաւ, եղած չեղած ային օյինը հաւաքեց, խանութը բաց արեց ու նստեց առևտուր անելու: Այդ ժամանակ բազարով անցնում էին թագաւորի ոստիկանները, որոնք գուրս էին եկել իմանալու, թէ ով էր կպցրել թուղթը: Նրանք մօտեցան զազճու խանութին ու հարցրին թէ՛ այսպէս բան է պատահել, հօ խաբար չունի: Տղան ծիծաղելով պատասխանեց.

—Այդպէս դուք բան կիմանաք. հանեցէք ձեր շորերն ու գէնքերը դրէք իմ խանութս, աղքատի շորերը հագէք որ գտնէք, թէ չէ չէք գտնի:

Ոստիկանները հաւանեցին այդ խորհուրդը, պատառոտած շորեր հագան, իրենց շորերը տուին նրան ու գնացին փնտռելու: Երեք օր ման եկան, բայց բան չը գտան և դարձան եկան տղի մօտ, բայց տղան չը կար. դէս ընկան, դէն ընկան, բայց նրան չը գտան և ամօթով պալատը գնացին: Թագաւորն իմանալով այս՝ շատ բարկացաւ, բայց ի՞նչ կարող էր անել: Մէկէլ օրը օյին բազ տղան գիշերով էլի գնաց, թուղթ կպցրեց, որի վրայ այսպէս էր գրուած. «դազճի եմ, դազճի, տեսակ-տեսակ օյին գիտեմ, պատիկը սա է, մեծը յետոյ կը տեսնէք. ոստիկաններին քեռայ հագցնողն ես եմ. դուք դազը ճնճողուկի տեղ էք առնում հմ»: Այս որ իմացաւ թագաւորը՝ շատ նեղացաւ և չը գիտէր թէ ի՞նչ անէր:

Այդ ժամանակ թագաւորի նազիրներէց մէկը մի ուղտ բերեց, լաւ զարդարեցին, մէջքին մի բեռ արծաթ բարձեցին և քաղաքի մէջ էլ լուր տարածեցին թէ ուր է գնում, ետեից էլ մարդիկ նշանակեցին, որ հեռուից աչք պահեն թէ ուր կը գնայ: Զարդարուն ուղտը գնաց տղայի տան առաջով անցնելու. տղան տեսնելով առջևը կտրեց, ուղտը չոքեց, այն ժամանակ տղան բեռը վերցրեց ներս քաշեց, իսկ ուղտին էլ շտապով ներս տարաւ ձգեց մառանը: Աչք բռնող մարդիկը

ուղտին աչքից կորցրին և չը տեսան թէ ով բռնեց նեց ուղտին. այս կողմն ընկան, այն կողմն ընկան, բայց գտնել չը կարողացան: Գիշերով տղան նորից բաց գտնել չը կարողացաւ: «դազ-գնաց ու թագաւորի դրան թուղթ կպցրեց— «դազ-ճի եմ, դազճի, տեսակ-տեսակ օյին գիտեմ, պատիկը սա է, մեծը յետոյ կը տեսնէք. ուղտին փախցնողն ես եմ. դուք դազը ճնճողուկի տեղ կառնէք հմ»:

Թագաւորը շատ նեղացաւ, կանչեց վեզիրին ու հրամայեց, որ անպատճառ ուղտին գտնեն ու բերեն: Նազիրը լսելով այս հրամանը, մի ջազու-բազ-կախարդ պառաւ կնիկ գտաւ բերեց, լաւ շորեր հագցրեց ու հրամայեց, որ գնայ տնէ տուն ուղտի միս ուղի, գտնի ու բերի: Կախարդ կինը լալով ու ողբով տներն ընկաւ, ամեն տեղ մտաւ դուրս եկաւ ասելով թէ մի տղայ ունի, որ ծանր հիւանդ է, բժիշկներն ասել են, որ եթէ ուղտի միսն ուտի կը լաւանայ: Այս կախարդը տնէ տուն մանաւորով գնաց ու մի պառաւի տուն մտաւ ու ասաց թէ աման նանի, տղաս ծանր հիւանդ է ու քիչ ուղտի միս գտիր, որ ուտացնեմ լաւանայ: Էս տնաքանդ կնիկը չը հասկանալով կախարդի սատանութիւնը, գնաց ուղտի սրունքից մի քիչ կտրեց, բերեց ու տուեց նրան:

—Ապրիս ու ուրախանա, ծլիս ու ծաղկիս, ասաց կախարդը և ուրախացած դուրս պրծաւ տնից, որպէս զի գնայ ու յայտնէ թագաւորին: Հէնց որ տնից դուրս եկաւ, մի տղայ ոստտ

եկաւ կախարդին ու նկատելով որ փէշի տակ ինչ որ բան է տանում, հարցրեց.

— Նանի, փէշիդ տակ ի՞նչ կայ:

— Ուղտի միս է որդի, տղէս հիւանդ է, տանում եմ ուտացնեմ որ լաւանայ:

— Հա, այդպէս բան կայ հա, արի գնանք տուն, ես քեզ լաւ տեղից կտրեմ ու տամ: Կախարդը հաւատալով նրան, գնաց: Հէնց որ տուն մտան, տղան վերցրեց դադանակը ու մէկ որ խփեց կախարդի գլխին, նա վեր ընկաւ ու տեղն ու տեղը մեռաւ: Նորից թուղթ գրեց ու գիշերով պալատի պատին կպցրեց — «դադճի եմ, դադճի, տեսակ տեսակ օյին գիտեմ, պատիկը սա է, մեծը յետոյ կը տեսնէք. պառաւին կորցնողն էլ ես եմ. դուք դադը ճնճողուկի տեղն էք առնում հա»:

Թագաւորն իմանալով այս, շուարուէց մնաց, հերսից պատուում էր, բայց ի՞նչ կարող էր անել:

Թագաւորի աղջիկը նշանուած էր վեզիրի որդու հետ և պսակի ժամանակը մօտեցաւ: Թագաւորը ամեն կողմ իր հպատակներին յայտարարեց, բայց աղջիկը կանգնեց ու հօրն ասաց թէ ես ջհուգի որդուն չեմ առնի, գլուխս կըտրիր ու նրան մի տալ: Ղազճի տղան իմացաւ այս և տուն գալով մօրից կնկայ խամ հալաւ խընդրեց. մայրը իր հարսանիքի շորերը պահած ունենալով հանեց և տուեց որդուն: Որդին հազաւ, զուգուեց-զարգարուեց և նայողը կը կարծէր թէ կրկնիկ աղջիկ է. տղան աւելի գեղեցիկ էր

երևում, որովհետեւ դեռ տասնուվեց տարեկան չը կար: Նա իւր մօրը խրատեց, որ իր հետ պալատը գնայ և դուրսը սպասէ, մինչև որ ինքը ներս գնայ ու նորից դուրս գայ:

— Երբ դուրս գամ —, ասաց նա, — դու էլ յետ մի նայի ու առջևիցս գնա: Այսպէս գնացին պալատ, դադճին ներս մտաւ ապարանքը և յայտնեց, որ Թագաւորի աղջկան բան ունի ասելու և իրեն տանեն նրա մօտ: Նրան իսկոյն տարան հարսնացուի մօտ և իրենք դուրս եկան մտածելով, որ գուցէ հարսնացուն ականջ դնի նրան և մի բան դուրս գայ:

Կնկայ շոր հագած զազճի տղան տեսնելով որ մենակ մնացին, հարցրեց հարսնացուին.

— Ինչո՞ւ վեզիրի որդուն մարդու չես գնում, նա շատ լաւ երիտասարդ է:

— Զէ, չէ քուրիկ, Աստուած չանէ, որ ես ջհուգի որդուն առնեմ:

— Լաւ, որ այդպէս է, ինչոր ես ասեմ ականջ կանես:

— Կ'անեմ:

— Համա տես որ ոչոքի չասես ու գաղտնի պահես. ես քեզ այստեղից կազատեմ: Ահա այս իմ շորերը հագիր, քու շորերն էլ ես կը հագնեմ ու դու դուրս գնայ, այնտեղ մայրս սպասում է, կը կարծէ թէ ես եմ. ես նրան ասել եմ արդէն և նա առջևէդ կը գնայ, իսկ դու նրա ետևից գնա:

— Շատ լաւ կը լինի, քուրիկ —, ասաց Թա-

գաւորի աղջիկը, հագաւ նրա շորերը և դուրս եկաւ ապարանքից ու գնաց:

Գիշ ժամանակից յետոյ թագաւորը նորից իր աղջկայ սենեակը մտաւ, որ համոզէ.

— Հիմի ի՞նչ ես մտածում, աղջիկս, ի՞նչ խելքի վրայ ես. իմ կամքն այն է, որ դու համաձայնուես:

— Իմ կամքս կամք է—, պատասխանեց աղջկայ շորեր հագած դագճին, բայց որովհետեւ դու այդպէս ես կամենում, ես էլ մի խնդիրը ունեմ, թէ որ կը համաձայնուես, ես էլ խօսք կը տամ:

— Ասա, աղջիկս ի՞նչ կայ, ես համաձայն եմ:

— Ես կ'ուզեմ, որ երբ հարսանիքը պըծնի, վերջին օրը՝ գիշերով քաղաքի մէջ մարդ չը ման գայ, ոչ ոստիկան լինի, ոչ էլ ճրագ վառուի, որ մենք ազատ ման գալ կարողանանք:

Հայրը շատ ուրախացաւ, համաձայնուեց և հրամայեց որ եօթն օր ու եօթը գիշեր հարսանիք անեն:

Երկրորդ օրը սկսուեց հարսանիքը. ժողովուրդը մեծ ուրախութիւն ու քէֆ էր քաշում, ամբողջ քաղաքը քէֆի մէջ էր լողում եօթն օր շարունակ. հարսանիքը շատ ճոխ էր՝ գինին ու ուտելիքը բոլ և ամեն տեղ քեամանչայ, դաւուր-զուռնա էին ածում: Վերջին գիշերը վրայ հասաւ. քաղաքը կարծես թէ մեռաւ, ոչոք փողոց դուրս չ'եկաւ, տերեւն անգամ տեղիցը չէր շարժւում: Նորապսակները միայնակ ֆայտօնը նըս-

տեցին ու դուրս եկան քաղաքում զբօսնելու: Շուտով մի փողոց մտան և փեսան ցոյց տալով մօտ եղած շինութիւնը, ասաց որ դա թագաւորի բարութիւնն է (վառօդի պահեստ), մի ուրիշ տեղ թէ՛ սիլահ խանան է (զինանոց), մի ուրիշ տեղ թէ թօփխանն է (թնդանօթարան) և այդպէս նորահարսին մէկ-մէկ ցոյց տուեց բոլոր նշանաւոր տեղերը և վերջը ցոյց տուեց կախադանը. նորահարսը սատանութեամբ ասաց.

— Ո՛հ, այս գիշեր այսպիսի վատ տեղ գալ չարժէր. դու որ թագաւոր կը դառնաս, չը լինի թէ իմանամ, որ առանց արգար դատաստան կըտրելու մարդ կախես: Այս չուանը մի վիզս անցնեմ, տեսնեմ ոնց է—, ասաց ու դիտմամբ չուանը իր վիզը գցեց և կանչեց,— ուշ, ուշ, ի՞նչ վատ ցաւեց: Հապա տեսնեմ դու անցկացրու:

Փեսան ոչինչ չը կասկածելով վիզը անցրեց չուանի միջով, իսկ ծպտուած հարսը առանց յապաղելու աթոռը ոտների տակից դուրս քաշեց և փեսան կախուեց. այլևս ազատուելու ճար չը կար ու խեղճ փեսան խեղտուեց: Հարսը իսկոյն շորերը փոխեց ու մի թուղթ գրեց՝ «դագճի եմ, դագճի, տեսակ-տեսակ օյին գիտեմ, պստիկը սա է, մեծը յետոյ կը տեսնէք. թագաւորի փեսին ես կախեցի, աղջիկն էլ մօտս է. դուք իմ դագը ճնճողուկի տեղ էք առնում հա՛», այս թուղթը կպցրեց ֆայտօնի վրայ ու իր տունը գնաց:

Առաւօտեան թագաւորը իմացաւ բոլորը՝ որ

փեսին կախել են, իսկ աղջիկն էլ կորել է, շուտ-
ընդմեջ մնաց թէ ինչ անի: Վերջը այսպիսի հրաման
հանեց թէ՝ ով որ այդ բաները արել է և դայ
մօտս, իրեն չեմ դիպչիլ և ինչ մուրազ որ ուզէ,
կը կատարեմ: Ղազճին իմանալով այս, գնաց
թագաւորի առաջ կանգնեց.

— Թագաւորն ապրած կենայ —, առաց նա, —
այդ բոլոր օյիններ սարքողը ես եմ, քո աղջիկն էլ
մօտս է ու խնդրում եմ ականջ դնել ինչ որ կա-
սեմ. ես մի աղքատ որը տղայ էի, մայրս ինձ մի
դազ տուեց թէ տա՛ր ծախիր. եկայ բազարը, վե-
զիրը ռաստ եկաւ ու ասաց թէ էդ ճնճղուկը տուր
ինձ առնեմ, ասացի թէ սա ճնճղուկ չէ, իսկ նա
ձուաց թէ ճնճղուկ է, ես էլ վախեցայ ու տասը
փարայով ծախեցի. ահա բանն այսպէս էր, հիմա
դու ինձ ինչ կուզես արա:

Հէնց որ թագաւորը լսեց այս բոլորը, ար-
մացաւ-զարմացաւ ու հրամայեց, որ վեզիրին իր
մօտ կանչեն: Վեզիրն եկաւ ու զողոթողալով թա-
գաւորի առջև կանգնեց. թագաւորը հրամայեց,
որ վեզիրին տանեն, ձիու պոչից կապեն: Ձին
փողոցից փողոց վազելով կտոր կտոր արեց նրա
մարմինը: Տղային էլ պսակեցին թագաւորի աղ-
ջկայ հետ, որ իրենց մուրազին հասնեն:

Երկնքից երեք խնձոր ընկաւ, մէկն այս
հէքեաթ ասողին, մէկը գրողին ու մէկն էլ
կարգացողին:

ԳՈՐՏ—ԱՂԶԻԿ

Մի թագաւոր երեք մանչ գաւակ ունէր և
նրանց նշնելու ժամանակն եկաւ: Գեղի աղաթն
էն էր, որ մանչերը երթային ժողովրդի մէջ խն-
ձոր նետէին և որի խնձորը աղջկան դիպչէր,
նրան պիտի առնէր: Նրանք հերթով նետեցին.
մեծ աղայի խնձորը դիպաւ մի աղջկան ու նա
նրան ուզեց, միջնեկին էլ դիպաւ մի ուրիշին,
նա էլ նրան ուզեց, իսկ պսակի խնձորը ոչ ոքի
չը դիպաւ և մի աղբիւրի մէջ ընկաւ: Փոքր որ-
դին արտմեց ու մտածեց «երևի իմ բաղդն աղ-
բիւրի մէջ է» ու նստեց աղբիւրի մօտ ու ըս-
կեց անդադրում լալ: Յանկարծ աղբիւրից մի
գորտ դուրս եկաւ. տղան բռնեց տարաւ տուն,
դուրսպում զրեց ու ինքը դուրս գնաց:

Քիչ յետոյ վերագարծաւ տուն և տեսաւ,
որ ճաշը պատրաստ է. կերաւ, խմեց ու զարմա-
նալով նորից դուրս գնաց: Իրիկուն տուն գալով
տեսաւ, որ ընթրիքը պատրաստ դրուած է թոն-
րի վրայ. կերաւ խմեց ու ինքն իրեն ասաց «մէկ
թագնուիմ, տեսնեմ ճվ է այդ անում» ու խոսի-
րի մէջ փաթաթուելով մի պուճախում ցից կանգ-
նեց: Շատ չանցած ինչ տեսնի. դուրսպից մի
գեղեցիկ աղջիկ դուրս եկաւ, գորտի հագուստը
վայր դրեց, աւելեց, սեղան պատրաստեց և հէնց
որ ուզում էր նսրից գորտի հալաւը հագնի, տը-
ղան խոբրից դուրս պրծաւ բռնեց ու չը թողեց
որ գորտի հալաւը հագնի: Աղջիկը շատ խնդրեց

որ թողնի, թէ չէ վերջը կը կսկծայ, բայց տղան ականջ չարաւ, հագուստը պատուեց, որ նորից գորտ չը դառնայ, այլ իրեն կին դառնայ:

Մի օր թագաւորը իր որդոց տեսութեան դնաց, մտաւ մեծի, միջնեկի մօտ և յետոյ եկաւ փոքրի մօտ որ տեսնի թէ նրա խնձորն ինչ բաղդ է ունեցել: Եկաւ տեսաւ որ նրա հարսն էլ գեղեցիկ է՝ սիրահարուեց ու ին պահեց որ մի կերպ կնկան ետ խլէ: Գնաց տուն ու դաւադնեւորով իր մօտ կանչեց փոքր որդուն, որդին եկաւ, թագաւորն ասաց.

— Պուզեմ որ հէնց հիմի մի այնպիսի խալիչայ բերես, որ բոլոր ասկեարս վրէն նստի ու էլի աւելանայ: Որդին տխուր տուն եկաւ ու պատմեց իր կնոջը թագաւորի ասածները:

— Հախն է, քեզ չասի որ հալաւս չը պատուես կը կսկծաս. ոչի՛նչ, մի՛ նեղանալ, գնա՛ ինձ բռնած աղբիւրը և վայր ճուա՛ թէ ձեր աղջիկն ասում է, թէ հօրս ամենափոքր խալիչէն զրկեցէք:

Նա գնաց աղբիւրի մօտ և խալիչէն դուրս տուին: Վերցրեց խալիչէն, տարաւ թագաւորին, ամբողջ ասկեարը նստեց վրէն և դեռ աւելացաւ, իսկ ինքը տուն վերադարձաւ:

Թագաւորը դարձեալ մարդ զրկեց որդուն կանչելու: Երբ նա եկաւ, թագաւորն ասաց.

— Գնա՛ այնպիսի մի կաթսայում փլաւ եփիր, որ բոլոր ասկեարն ուտի և դեռ աւելանայ:

Որդին սիրտը կոտրած եկաւ տուն ու պատ-

մեց իր կնոջը, իսկ կինը նորից կըկնեց՝

— Դեռ դա քիչ է, աչքդ թող դուրս գայ. գնա՛ աղբիւրի մէջ կանչիր, թէ ձեր աղջիկը խընդրում է որ իր հօր ամենափոքր կաթսան զրկէք:

Նա գնաց, կաթսան տուին, եկաւ, փլաւ եփեց, բոլոր ասկեարը կշտացաւ ու դեռ աւելացաւ:

Հագիւ մի օ՛ր անցել և թագաւորը էլի կանչեց որդուն ու հրամայեց այնպիսի մի ճուղ խաղող բերել, որ բոլոր ասկեարը ուտի ու դեռ աւելանայ. տղան եկաւ կնոջը պատմեց, իսկ կինը նորից բարկացաւ.

— Քեզ այդպէս է հարկաւոր, քեզ չասի՞ որ հալաւս չը պատուես. գնա աղբիւրը, կանչիր որ մի ճուղ խաղող ասն քեզ: Խաղողը տուն բերեց և հէնց որ կնոջը մօտեցաւ ճիւղի մի պտուկ ընկաւ. շտապով վերցրեց պտուկը և ուզում էր կպցնել. կնիկն ասաց.

— Սյդ էլ դու կեր.

— Սյս մի հատիկը իմ փորս չի կշտացնիլ, ի՛նչպէս պէտք է այս ճուղը ամբողջ ասկեարը կշտացնի:

— Գնա՛, հերիք է—, պատասխանեց կինը:

Խաղողը տարաւ և իրաւ որ ամբողջ ասկեարը կշտացաւ և դեռ աւելացաւ:

Հետեւեալ օրը թագաւորը նորից կանչեց և այս անգամ հրամայեց այնպիսի մի մարդ բերել, որ ինքը մի թիգ լինի, իսկ միւրուքը երկու թիգ: Կինը նորից բարկացաւ ու աղբիւրը զրկեց: Ճիշտ որ աղբիւրից մի թգուկ տուին և նա եկաւ թագաւորի մօտ: Թագաւորը թախտի վրայ նստած սպասում էր ու զօրքն էլ շրջապատել էր նրան: Թագաւորը տեսնելով թգուկին, վախեցաւ և զար-

մացաւ, որ իր որդիւն ամեն ինչ կատարեց: Թրգուկին թագաւորի առաջ վայր դրին և նա սկսեց պարել. քիչ խաղալուց յետոյ նա մօտեցաւ թագաւորին մի չափալախ տուեց ասելով «դու չէ՛ր, որ որդուդ ասիր թէ մի խալիչա բեր, որ ամբողջ ասկեարդ նստի ու դեռ աւելանայ, հապա դա լինելու բա՛ն էր, բայց Աստուծով կատարուեց», ասաց ու շարունակեց խաղալ: Փոքր ինչ յետոյ նորից մօտեցաւ թագաւորին մի հետ զարկեց դէնչին ասելով. «դու չէ՛ր, որ որդուցդ այնպիսի կաթսայ պահանջեցիր, որի մէջ եփած փլաւով ամբողջ ասկեարդ կշտանայ և դեռ աւելանայ. դա լինելու բա՛ն էր» ասաց, նորից զարկեց և շարունակեց խաղալ: Շատ չանցած թագաւորին մի սիլլա տուեց ասելով՝ «դու չէ՛ր, որ որդուցդ այնպիսի մի ձութ խաղող պահանջեցիր, որով ամբողջ ասկեարդ կշտանար և դեռ էլի մնար, դա կատարուելու բա՛ն էր»: Էլի խաղաց թզուկը և մօտենալով թագաւորին մի լաւ զարկեց ասելով՝ «դու չէ՛ր, որ որդուդ ասիր, թէ այնպիսի մի մարդ բեր, որ ինքը մի թիզ լինի, իսկ միրուքը երկու թիզ. դա լինելու բա՛ն էր. բայց եղաւ, Աստուծով էր և պիտի լինէր»: Այս որ տասց թզուկը, մի անգամ էլ զարկեց և այնքան ուժգին, որ թագաւորի գլուխը տեղից պոկուեց ու մի կողմ ընկաւ և նա տեղն ու տեղը հոգին փչեց:

Սրանից յետոյ թզուկն իր տեղը վերադարձաւ, իսկ թագաւորին որ փրկւիլինը հանգստացան ու խաղաղ ապրեցին մինչև իրենց մահը:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0399402

8404

2-4122

Լ Ո Յ Ս Ե Ն Տ Ե Ս Ե Լ

Հ Ա Յ Ձ Ի Ն Ո Կ Ո Ր Ի Գ Ր Ա Դ Ա Ր Ա Ն

- № 1 Այրբենարան և Ընթերցարան գ. 10 կ.
 № 2 Երգարան (85 երգ) գ. 20 կ.
 № 3 Շամիրամի ուլունքը գ. 5 կ.
 № 4 Երկու հեքիաթ գ. 5 կ.

Սոյն գրքեր ստանալ ցանկացողները պէտք է գիմեն՝
 հրատարակչին

Кіевъ, Тарасовская ул. № 12, Свѣтл. Хорену
 Минацкаянцу

կամ

Թիֆլիս, Զարարիա Գրիգորեանցի գրավաճառանոցը
 Գումարով գնողներին 20¹/0 գեղջ.